

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

ПӘН "Қаржы құқығы"

Семинар сабақтарының тақырыптары:

1. Қаржы жүйесі және оның құрамын талдау – 3 сағат
2. Қаржылық құқықтың әдістері және жүйесі. Қаржылық құқықтың жалпы және ерекше бөлімдерінің өзара байланысы – 3 сағат
3. Қаржылық құқықтық нормалардың түрлері және олардың қаржылық-құқықтық қатынастардың пайда болуына, өзгеруіне және тоқтатылуына әсер етуі – 3 сағат.
4. Валюталық реттеудің құқықтық мәселелері. Валюталық заңнамаға талдау жүргізу – 3 сағат.
5. Мемлекеттің қаржылық құрылымы және қаржылық реттеудің құқықтық негіздері – 3 сағат.
6. Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқаруды жүзеге асыратын органдардың жүйесі, өкілеттіліктері – 3 сағат.
7. Қаржылық жоспарлаудың сатылары. Қаржы жылы. Қаржы кезеңі – 3 сағат.
8. Қаржылық бақылаудың ұғымы мен элементтері – 3 сағат.
9. Қаржылық-құқықтық жауапкершілікті құқықтық реттеудің өзекті мәселелері – 3 сағат.
10. Бюджет жүйесінің құқықтық негіздері. Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасына талдау жасау -3 сағат
11. Салықтық құқықтың жалпы сипаттамасы мен ұғымы. Салық түрлері -3 сағат
12. Қазақстан Республикасының банк жүйесі. Қазақстан Республикасының банк заңнамасы. Ұлттық банк өкілеттіліктері – 3 сағат
13. Қазақстан Республикасының сақтандыру жүйесін құқықтық реттеу. Сақтандыру түрлері – 3 сағат
14. Қаржылық-шаруашылық құқықтың ұғымы және жалпы сипаттамасы, пәні, жүйесі – 3 сағат
15. Мемлекеттік несиелеу және мемлекеттік қарыз алудың өзекті мәселелері – 3сағат

СЕМИНАР САБАҚТАРЫНЫҢ ЖОСПАРЫ

1 Тақырып. Қаржы жүйесі және оның құрамын талдау

Семинар мақсаты: Мемлекеттің қаржылық қызметінің ұғымы мен жалпы сипаттамасын талдау қаржылық қызметті жүзеге асырудың әдістері мен нысандарын саралау туралы түсініктерді толық қамтып қалыптастыру

Түйінді сөздер: Қаржы, қаржы жүйесі, мемлекеттік қаржылар, мемлекеттің қаржылық қызметі, мемлекеттің ақшалай қорлары және т.б.

1. Мемлекеттік қаржылар: түсінігі, маңызы, принциптері, функциялары. Мемлекеттік қаржылардың Қазақстан экономикасын нарықтық түрлендірулер барысындағы ролі.
2. Мемлекеттің қаржы жүйесі: түсінігі, маңызы, аспектілері, қағидалары; функциялары. Мемлекеттің қаржы жүйесі мен еліміздің қаржы жүйесі: айырмашылықтары, буын-бөлімшелері, нормативтік-құқықтық негіздері.
3. Мемлекеттің қаржылық қызметі: түсінігі, негізгі функциялары, міндеттері, мақсаты, құқықтық негіздері. Мемлекеттің қаржылық қызметі – мақсат-бағдарлы, жоспарлы қызмет.

Ұсынылатын нормативтік құқықтық актілер мен әдебиеттер

Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
7. Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
8. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
9. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
10. Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
11. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
12. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
13. Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
14. Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
15. «Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
18. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
19. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
20. Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
21. Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
22. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.

3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристъ, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристъ, 1999.
- 12.Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
- 13.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
- 14.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
- 15.Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
- 16.Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
- 17.Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
- 18.Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
- 19.Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
- 20.Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
- 21.Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
- 22.Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
- 23.Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
- 24.Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
- 25.Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
- 26.Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

2 Тақырып. Қаржылық құқықтың әдістері және жүйесі. Қаржылық құқықтың жалпы және ерекше бөлімдерінің өзара байланысы
Семинар мақсаты: Қаржылық құқықтың құқық саласы ретіндегі үсінігін ашып саралау, қаржылық құқықтың құқық жүйесіндегі орны мен ерекшеліктерінің маңызын қалыптасыру

Түйінді сөздер: Қаржылық құқық, қаржылық құқықтың пәні, қаржылық құқықтың әдісі, қаржылық құқықтың жүйесі және т.б.

1. Қаржылық құқықтың құқықтық реттеу пәні: түсінігі, маңызы. Мемлекеттік қаржылық қатынастар: түрлері өздеріне тән белгілері және олардың тауарлық-ақшалай қатынастардан айырмашылығы.
2. Қаржылық құқық: түсінігі, маңызы. Қаржылық құқықтың қазіргі кезеңде құқық саласы ретінде дамуының тенденциялары және ерекшеліктері. Қаржылық құқық қаржылық қызметті іске асырудың нысаны және әдісі ретінде. Қаржылық-құқықты реттеудің негізгі мақсаттары мен міндеттері.
3. Қаржылық құқықтың Қазақстанның құқық жүйесінде алатын орны және оның шектес жатқан конституциялық құқық, әкімшілік құқық, азаматтық құқық салаларымен өзара байланысы, арақатынасы, сондай-ақ, олардан ерекшеленетін айырмашылығы.

4. Қаржылық құқықтың құқықтық реттеу әдістері: түсінігі, түрлері, өзіне тән белгілері, қолдану салалары. Біржақты-өктем императивтік әдістің баса қолданылуының себептері мен негіздері.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер **Нормативті материал:**

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
- 2.«Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
- 3.«Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
- 4.Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
- 5.«Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
- 6.«Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
- 7.Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
- 8.«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
- 9.Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас ж емқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодксі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жыл 31 -тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристь, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристь, 1999.
- 12.Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
- 13.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
- 14.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
- 15.Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
- 16.Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
- 17.Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
- 18.Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
- 19.Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
- 20.Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
- 21.Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
- 22.Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
- 23.Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
- 24.Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
- 25.Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
- 26.Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

3 Тақырып. Қаржылық құқықтық нормалардың түрлері және олардың қаржылық - құқықтық қатынастардың пайда болуына, өзгеруіне және тоқтатылуына әсер етуі
Семинар мақсаты: Қаржылық-құқықтық нормалар мен қаржылық-құқықтық қатынастар түсінігін, түрлерін, пайда болу ерекшеліктерін түсініп, оларды анықтап ажырату түсініктерін қалыптастыру

Түйінді сөздер: Қаржылық құқық нормалары, қаржылық құқық қатынастар, заңи фактілер, және т.б.

1. Қаржылық құқықтық нормалар: түсінігі, өздеріне тән белгілері мен ерекшеліктері, құрылымы. Қаржылық құқықтық нормалардың уақыт пен кеңістікте, аумақтарда, тұлғалар шеңберінде іске асырылуының маңызы және шегі.
- 2 Қаржылық құқықтық нормалардың негізгі түрлері, топтастырылуы. Қорғаушы және реттеуші қаржылық құқықтық нормалар. Реттеуші қаржылық құқықтық нормалардың

негізгі мақсаттары. Баламалы және факультативтік қаржылық құқықтық нормалар. Материалдық және ұйымдастырушы, императивтік және диспозитивтік қаржылық құқықтық нормалар.

3. Қаржылық құқықтық қатынастар: түсінігі, өздеріне тән белгілері, түрлері, объектілері. Материалдық және ұйымдастырушы, өктем және шартты қаржылық-құқықтық қатынастар. Бюджеттік, валюталық қаржылық, қаржылық- банктік, қаржылық - сақтандыру, салықтық, қаржылық- шаруашылық құқықтық қатынастар.

4. Қаржылық құқық және қаржылық құқықтық қатынас субъектілері: түрлері, құқықтық жағдайларының ерекшеліктері, мемлекеттік органдар байланысты мән -жайлары. Қаржылық құқықтық қатынастар субъектілерінің өз құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау тәсілдері.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер **Нормативті материал:**

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
- 2.«Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
- 3.«Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
- 4.Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
- 5.«Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
- 6.«Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
- 7.Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
- 8.«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
- 9.Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодксі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.

- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сақтаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сақтаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сақтаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сақтаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристы, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристы, 1999.
- 12.Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
- 13.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
- 14.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
- 15.Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
- 16.Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
- 17.Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
- 18.Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
- 19.Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
- 20.Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
- 21.Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
- 22.Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
- 23.Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
- 24.Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
- 25.Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
- 26.Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

4 Тақырып. Валюталық реттеудің құқықтық мәселелері. Валюталық заңнамаға талдау жүргізу

Семинар мақсаты: Қаржылық құқықтағы ақша жүйесінің құқықтық негіздерін, оның элементтерін, валюталық реттеудің құқықтық мәселелері айқындап, талдау алу үрдісін қалыптастыру

Түйінді сөздер: Ақша жүйесі, ақша жүйесінің құрылымы, валюталық реттеу, ақша бірлігі, ақша түрлері, ақша эмиссиялау тәртібі, валюта режимі. ақша айналымының тәртібі және т.б.

1. Ақша жүйесінің құқықтық негіздері қаржылық құқықтың жалпы бөлімінің институты ретінде: түсінігі, маңызы. Осы институт реттейтін объектілер.
2. Ақша жүйесі: түсінігі, типтері, негізгі элементтері, құқықтық негіздері. Ресми ақша бірлігі. Ақшалардың түрлері. Ақшаларды эмиссиялау тәртібі. Валюталық айналым режимі. Ақшалардың функциялары: құн өлшемі, төлем құралы, қор жинақтау құралы.
3. Қазақстан Республикасының ақша жүйесі: нормативтік-құқықтық негіздері, айрықша белгілері. Қазақстан Республикасының ақша жүйесінің құрамына кіретін ақшалардың түрлері. Қазақстан Республикасының ақша бірлігі заңды төлем құралы ретінде. Ұлттық валюта құрылымын дамыту перспективасы. Қолма қол және ақшасыз ақша айналымын ұйымдастырудың және ақша эмиссиялаудың құқықтық негіздері.

Ұсынылатын нормативтік құқықтық актілер мен әдебиеттер Нормативтік материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
7. Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
8. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
9. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
10. Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
11. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
12. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
13. Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
14. Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
15. «Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі

- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жыл 31 -тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристь, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристь, 1999.
- 12.Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
- 13.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
- 14.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
- 15.Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
- 16.Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
- 17.Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
- 18.Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
- 19.Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
- 20.Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
- 21.Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
- 22.Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
- 23.Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
- 24.Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
- 25.Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
- 26.Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

5 Тақырып. Мемлекеттің қаржылық құрылымы және қаржылық реттеудің құқықтық негіздері

Семинар мақсаты: Мемлекеттің қаржылық құрылымының құқықтық негіздерінің түсінігі ашу, мемлекеттің қаржылық құрылымының бөлшектерін талдап, ажыратуды қалыптастыру

Түйінді сөздер: Мемлекеттің қаржылық құрылысы, мемлекеттік валюталық қаржылық қызмет, мемлекеттік қаржылық банктік қызмет, мемлекеттік кредиттік қаржылық қызмет, мемлекеттік қаржылық сақтандыру қызметі, мемлекеттік қаржылық шаруашылық қызметі және т.б.

1. Мемлекеттің қаржылық құрылысының құқықтық негіздері қаржылық құқықтың жалпы бөлімінің институты ретінде: түсінігі, маңызы.
2. Мемлекеттің қаржылық құрылысы: түсінігі, құрамы, ұйымдастырылу негіздері, нормативтік-құқықтық базасы. Мемлекеттің қаржы жүйесі. Мемлекеттік уәкілетті органдар жүйесі. Мемлекеттік қаржылық реттеу.
3. Мемлекеттің қаржы жүйесі. Мемлекеттің қаржылық саясаты. Қаржы жүйесінің бірыңғайлығы, аумақтылығы. Қаржылық механизм: элементтері, аспектілері. Қоғамның қаржы жүйесі: түсінігі, салалары.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
7. Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
8. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
9. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
10. Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
11. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
12. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
13. Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
14. Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодкісі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
15. «Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV

16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
18. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
19. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
20. Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
21. Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
22. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
8. Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристъ, 1995.
9. Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
11. Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристъ, 1999.
12. Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
13. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
14. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
23. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
24. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.

25. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994

26. Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

6 Тақырып. Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқаруды жүзеге асыратын органдардың жүйесі, өкілеттіліктері

Семинар мақсаты: Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқарудың ұғымы мен жалпы сипаттамасын анықтау және басқару саласындағы өкілетті органдарды талдау

Түйінді сөздер: Мемлекеттік қаржылар, мемлекеттік басқару, қаржылық басқарудағы өкілетті органдар және т.б.

1. Мемлекеттік қаржыларды басқару: түсінігі, басқаруды ұйымдастыру элементтері, принциптері, негізгі міндеттері. Мемлекеттік қаржыларды басқаруды қалыптастырудың және іске асырудың өктем билік, әлеуметтік механизмі мен субъективтік элементтері.
2. Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқаруды жүзеге асырудың негізгі әдістері, құқықтық нысандары және өзекті мәселелері. Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқаруды ұтымдыландыру критерийі. Қаржыларды басқаруды жүзеге асыратын жалпы және арнайы құзыретті мемлекеттік өкілетті органдар жүйесі. Қаржылық құзыреттері бар мемлекеттік өкілеттік органдар қаржылық құрылыстың атқарушы аппараты ретінде. Қаржы жүйесінің қызмет атқаруын қамтамасыз ету. Мемлекеттік қаржыларды басқару барысында инвестициялық белсенділікті ынталандыру, мемлекеттік қаржы жүйесін нарықтық түрлендірулер мен талаптарға сай келтіру және әлеуметтік бағдарланған нарықтық экономиканы түпкілікті құруды көздеу.

Ұсынылатын нормативтік құқықтық актілер мен әдебиеттер Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
7. Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
8. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
9. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
10. Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
11. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
12. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
13. Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы

14. Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
15. «Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
18. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
19. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
20. Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
21. Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
22. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
8. Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристъ, 1995.
9. Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
11. Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристъ, 1999.
12. Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
13. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
14. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.

23. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
24. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
25. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
26. Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

7 Тақырып. Қаржылық жоспарлаудың сатылары. Қаржы жылы. Қаржы кезеңі. Семинар мақсаты: Қаржылық жоспарлаудың құқықтық негіздері ретіндегі түсінігі мен маңызын ашу, қаржылық жоспарлау процессінің стадияларын талдай білу үрдісін қалыптастыру
Түйінді сөздер: Мемлекеттік қаржылар, қаржылық жоспарлау, қаржылық жоспарлардың жобасы, қаржылық жоспарларды қарау, қаржылық жоспарды бекіту және т.б.

1. Қаржылық жоспарлау - мемлекеттің қаржылық қызметінің негізгі бағыттарының бірі ретінде: үсінігі, объектісі, принциптері, әдістері, құқықтық негіздері. Қаржылық жоспарлау мен болжамдауды ғылыми негіздері. Перспективалық және ағымдағы қаржылық жоспарлауды ұштастыру. Қаржылық жоспардың резервтік вариантын негіздеу. Мемлекеттің, экономика салаларының, жергілікті мемлекеттік басқару органдарының қаржылық ресурстары көрсеткіштерінің теңдестірілуі. Қаржылық жоспарлаудың нормативтік-құқықтық негізі.

2. Қаржылық жоспарлау процессі: мақсаты, жүзеге асырушы және атсалысушы қаржылық-жоспарлау органдары мен әжілетті мемлекеттік органдар, стадиялары, занынысаны. Әлеуметтік-экономикалық жоспарлаудың құрамдас бөлігі. Мамандандырылған қаржылық органдар мен мекемелердің және басқа да мемлекеттік органдардың заң жүзінде көзделген іс-әрекеттері. Стадиялары: қаржылық жоспардың жобасын әзірлеу; қаржылық жоспардың жобасын қарау; қаржылық жоспарды бекіту; қаржылық жоспарды атқару; қаржылық жоспардың атқарылуы жөнінде есеп беру. Жоспарлы-қаржылық актілер. Мемлекеттік борыштарды және бюджет тапшылықтарын төмендетуді жоспарлау.

3. Қаржылық жоспарлар: жүйесі, түрлері, құқықтық нысандары, ерекшеліктері. Қаржылық жоспар мемлекеттік жоспардың маңызды элементі. Қаржыларды жоспарлауды қамтамасыз ету: кіріс және шығыс баланстарын басқару; әртүрлі түсім көздерінен түсетін қаражаттарды басқару; қаражаттарды пайдалануды реттеу. Қаржылық жоспарлар жүйесі: жалпы мемлекеттік қаржылық жоспар; салалық қаржылық жоспарлар; аумақтық қаржылық жоспарлар. Қаржылық жыл және қаржылық кезең. Қаржылық кезең элементтері.

Ұсынылатын нормативтік құқықтық актілер мен әдебиеттер **Нормативті материал:**

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі

- 7.Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-ІІ Қазақстан Республикасының Заңы
- 8.«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
- 9.Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодксі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов. - Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристы, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристы, 1999.

12. Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
13. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
14. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
23. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
24. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
25. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
26. Жүйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

8 Тақырып. Қаржылық бақылаудың ұғымы мен элементтері

Семинар мақсаты: Мемлекеттік қаржылық бақылаудың ұғымы мен мәнін ашу, мемлекеттік қаржылық бақылау жүргізетін органдардың түрлерін, олардың өкілеттіліктерін талдай білуді қалыптастыру

Түйінді сөздер: Мемлекеттік қаржылық бақылау, бақылау жүргізетін өкілетті органдар, бақылау объектілері мен субъектілері және т.б.

1. Мемлекеттік қаржылық бақылауды құқықтық реттеу қаржылық құқықтың жалпы бөлімінің институт ретінде: түсінігі, маңызы, нормативтік-құқықтық базасы.
2. Мемлекеттік қаржылық бақылау: түсінігі, элементтері, принциптері, салалары, топтастырылуы. Мемлекеттік қаржылық бақылау мамандандырылған мемлекеттік бақылаудың бір түрі ретінде. Мемлекеттік қаржылық бақылау нәтижесі: қаржы жүйесінің барлық буындарының ойдағыдай қызмет атқаруларын қамтамасыз ету; қаржылық ресурстарды асауымды пайдалануға қол жеткізу. Тікелей және жанама қаржылық бақылау. Мамандандырылған және функциональдық қаржылық бақылау. Өкілді билік, атқарушы билік және сот органдарының қаржылық бақылауы.

Ұсынылатын нормативтік құқықтық актілер мен әдебиеттер **Нормативті материал:**

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі

- 7.Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-ІІ Қазақстан Республикасының Заңы
- 8.«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
- 9.Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов. - Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристъ, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристъ, 1999.

12. Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
13. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
14. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
23. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
24. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
25. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
26. Жүйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

9 Тақырып. Қаржылық-құқықтық жауапкершілікті құқықтық реттеудің өзекті мәселелері

Семинар мақсаты: Қаржылық-құқықтық жауапкершіліктің түсінігі мен мақсатына талдау жасау. Қаржылық-құқық бұзушылықтың түрлерін саралай білуді қалыптастыру

Түйінді сөздер: Қаржылық-құқықтық жауапкершілік, қаржылық құқық бұзушылық. Құқық бұзушылықтың құрамы, объект, объективтік жақ, субъект, субъективтік жақ және т.б.

1. Қаржылық-құқықтық жауапкершілікті құқықтық реттеу қаржылық құқықтың жалпы бөлімінің институты ретінде: түсінігі, маңызы.
2. Мемлекеттік қаржылар саласындағы мемлекеттік мәжбүрлеу: түсінігі, шаралары, өзіне тән белгілері, ерекшеліктері. Заңи жауапкершілік шаралары болып табылмайтын мемлекеттік мәжбүрлеу шаралары. Заңи жауапкершілік: түсінігі, түрлері, өзіне тән белгілері, принциптері.
3. Мемлекеттік қаржылар саласындағы қаржылық құқық бұзушылықтар: түсінігі, негізгі белгілері, құрамы. Салық салу, мемлекеттік бюджет, валюталық реттеу аяларындағы құқық бұзушылықтар. Қаржылық құқық бұзушылықтардың түрлері. Қаржылық құқық бұзушылықтар жөніндегі істер бойынша іс қозғау тәртібі және оның ерекшеліктері.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы

- 6.«Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
- 7.Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
- 8.«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
- 9.Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристъ, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.

10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
11. Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристъ, 1999.
12. Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
13. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
14. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
23. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
24. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
25. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
26. Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

10 Тақырып. Бюджет жүйесінің құқықтық негіздері. Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасына талдау жасау

Семинар мақсаты: Бюджет ұғымының түсініктемесі мен мазмұнын талдап білу және бюджеттік құқық - құқық саласы ретіндегі ұғымды қалыптастыру

Түйінді сөздер: Бюджеттік құқық, жергілікті бюджет, республикалық бюджет, төтенше бюджет және т.б.

1. Бюджеттік құқықтың қаржылық құқықтың бір бөлімі ретінде түсінігі. Бюджеттік құқықтың пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидалары. Бюджеттік құқықтық қатынастар мен бюджеттік құқықтық нормалардың ұғымы.
2. Республикалық бюджеттің кіріс көздері. Қазақстан Республикасының республикалық бюджетінің шығыстары.
3. Жергілікті бюджеттің кіріс көздері. Қазақстан Республикасының жергілікті бюджетінің шығыстары.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жыла дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі

- 7.Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-ІІ Қазақстан Республикасының Заңы
- 8.«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
- 9.Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов. - Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристъ, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристъ, 1999.

12. Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
13. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
14. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
23. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
24. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
25. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
26. Жүйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

11 Тақырып. Салықтық құқықтың жалпы сипаттамасы мен ұғымы. Салық түрлері
Семинар мақсаты: Салық құқығы құқық саласы ретіндегі маңызын ашу және
талдау. Салық заңнамасын тәжірибеде қолдану білуді қалыптастыру

Түйінді сөздер: Салықтық құқық, салық, баж, төлем, салық объектілері, салық субъектілері және т.б.

1. Салықтық құқықтың пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидалары. Салықтық құқықтық қатынастардың субъектілері.
2. Салықтың түсінігі, құрамы және салықтың түрлері. Салықтың атқаратын рөлі. Салықтардың жіктелуі. Қазақстан Республикасының салық жүйесі.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер
Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
7. Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
8. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
9. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)

- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сактандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристъ, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристъ, 1999.
- 12.Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
- 13.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
- 14.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.

15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
23. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
24. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
25. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
26. Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

12 Тақырып. Қазақстан Республикасының банк жүйесі. Қазақстан Республикасының банк заңнамасы. Ұлттық банк өкілеттіліктері
Семинар мақсаты: Банктік қызметті мемлекеттік реттеудің құқықтық негіздерін талдау, Банк заңнамасының нормаларын тәжірибеде қолдану ерекшеліктерін қалыптастыру

Түйінді сөздер: Қаржылық-банктік құқық, Ұлттық банк, Даму банкі, екінші деңгейдегі банктер және т.б.

1. Қаржылық -банктік құқықтың пәні, қайнар көздері, құқықтық реттеу әдістері мен жүйесі. Банктік құқықтың қағидалары. Банктік құқық саласы ретінде басқа құқық салаларымен арақатынасы.
2. Банк ұғымы. Қазақстан Республикасының банктік жүйесі. Мемлекеттің банктік қызметі. Банктік операциялар және олардың түрлері.
3. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің құрылымы, оның өкілеттілігі. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі қадағалаушы орган ретінде. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банк туралы заңы.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер **Нормативті материал:**

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
7. Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
8. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
9. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)

- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сы байлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодксі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сактандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристы, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристы, 1999.
- 12.Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
- 13.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
- 14.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.

15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
23. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
24. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
25. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
26. Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

13 Тақырып. Қазақстан Республикасының сақтандыру жүйесін құқықтық реттеу. Сақтандыру түрлері

Семинар мақсаты: Сақтандыру мен сақтандыру қызметі ұғымдарын ашу, сақтандыру заңнамасын тәжірибеде қолдану ерекшеліктерін қалыптастыру

Түйінді сөздер: Қаржылық-сақтандыру құқығы, сақтандыру, сақтандыру құқығының пәні, сақтандыру құқығының әдісі, сақтандыру құқығының қайнар көздері, сақтандыру құқығының қағидалары және т.б.

1. Сақтандыру құқығының пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидалары. Сақтандыру құқығы қаржылық құқықтың ерекше бөлімінің бір институты ретінде түсінігі. Қазақстан Республикасындағы сақтандыру құқығының қалыптасу жағдайлары.
2. Сақтандырудың түсінігі мен оның түрлері. Сақтандырудың күрделі формалары. Қазақстан Республикасындағы сақтандыру қызметінің түсінігі және дамуы. Сақтандыру қатынастарының қатысушылары.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
2. «Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
3. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
4. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
5. «Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
7. Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
8. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
9. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
10. Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
11. Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі

- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодксі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристы, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристы, 1999.
- 12.Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
- 13.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
- 14.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
- 15.Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
- 16.Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
- 17.Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.

- 18.Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
- 19.Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
- 20.Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
- 21.Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
- 22.Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
- 23.Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
- 24.Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
- 25.Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
- 26.Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

14 Тақырып. Қаржылық-шаруашылық құқықтың ұғымы және жалпы сипаттамасы, пәні, жүйесі

Семинар мақсаты: Қаржылық – шаруашылық құқықтың пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидаларын талдау, қаржылық-шаруашылық құқығы - қаржылық құқықтың бөлімі ретіндегі түсінікті қалыптастыру

Түйінді сөздер: Қаржылық-шаруашылық құқығы, шаруашылық құқығының пәні, шаруашылық құқығының әдісі, шаруашылық құқығының қайнар көздері, шаруашылық құқығының қағидалары және т.б.

- 1.Қаржылық – шаруашылық құқықтың қаржылық құқықтың бір бөлімі ретінде түсінігі.
2. Қаржылық – шаруашылық құқықтың пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидалары. Қаржылық – шаруашылық құқықтық қатынастар мен қаржылық – шаруашылық құқықтық нормалардың ұғымы.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
- 2.«Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
- 3.«Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
- 4.Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
- 5.«Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
- 6.«Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
- 7.Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
- 8.«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
- 9.Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс -қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы

- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жем қорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы
- 14.Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодксі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
- 15.«Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
- 18.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
- 19.Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
- 20.Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
- 21.Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
- 22.Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
- 8.Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристы, 1995.
- 9.Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
- 11.Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристы, 1999.
- 12.Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
- 13.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
- 14.Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
- 15.Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
- 16.Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
- 17.Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
- 18.Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
- 19.Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002

- 20.Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
- 21.Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
- 22.Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
- 23.Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
- 24.Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
- 25.Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
- 26.Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.

15 Семинар. Мемлекеттік несиелеу әже мемлекеттік қарыз алудың өзекті мәселелері

Семинар мақсаты: Мемлекеттік несиелеудің ұғымы және жалпы сипаттамасын ашу, несиелік қатынастардың субъектілерін білу, мемлекеттік несиелеудің түрлерін ажыратып саралау ұғымдарын қалыптастыру

Түйінді сөздер: мемлекеттік несие, несие, несие саясаты, несие түрлері, мемлекеттік қарыз алу, қарыз алуды өтеу, жауаптылық мәселесі.

1. Мемлекеттік несиелеудің ұғымы және жалпы сипаттамасы. Несиелік қатынастардың субъектілері. Мемлекеттік несиелеудің түрлері.
2. Мемлекеттік қарыз алу: ұғымы мен тәртібі. Мемлекеттік қарыз алудың түрлері мен нысандары.
3. Мемлекеттік несиелеу саласындағы шарттардың құқықтық табиғаты.

Ұсынылатын нормативті құқықтық актілер мен әдебиеттер Нормативті материал:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
- 2.«Құқықтық актілері туралы» Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 6 сәуірдегі № 480 – V ҚР
- 3.«Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы N 858 Жарлығы
- 4.Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек Кодексі
- 5.«Кәсіптік одақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 27 маусым дағы № 211-V Заңы
- 6.«Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Кодексі
- 7.Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы 2001 ж. 23 қаңтардағы № 148-II Қазақстан Республикасының Заңы
- 8.«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V Заңы
- 9.Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі (Жалпы бөлім 1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1)
- 10.Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (1999 ж. 1 шілдедегі № 409-1) (ерекше бөлім)
- 11.Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексі
- 12.«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы
- 13.Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 Жарлығы

14. Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодксі) Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI Кодексі
15. «Қазақстан Республикасының Бюджет Кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсан № 95-IV
16. 2013 жылғы 26 маусымдағы «Қазақстан Республикасының жаңа бюджет саясатының тұжырымдамасы» атты Қазақстан Республикасы Президентінің №590 Жарлығы <http://www.akorda.kz>.
17. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кодексі
18. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы.
19. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы.
20. Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылы Заңы
21. Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ.
22. Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.

Әдебиеттер

1. Сартаев С.С., Найманбаев С.М. Бюджеттік құқық: Оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы. 2006. 360 бет.
2. Финансовое право Республики Казахстан: учебник /Н.Р.Весельская, М.Т.Какимжанов.- Алматы: 2015. - 312 стр.
3. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Жалпы және ерекше бөлім. Оқулық /Сактаганова И.С. - Алматы: "Эверо" баспасы, 2016, - 256 б.
4. Сактаганова И.С. Қазақстан Республикасының қаржы құқығы. Казустық технологиясы бойынша. Оқу құралы / И.С.Сактаганова. - Алматы: "Эпиграф" баспасы, 2016. - 390 б.
5. Қуаналиева Г.А. Қаржы құқығы: оқу құралы / Г.А. Қуаналиева. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 162 б.
6. Финансовое право Республики Казахстан: учеб. пособие / под ред. А.Е. Жатқанбаевой. - Алматы, 2018. - 270 с.
7. Бабич А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
8. Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристъ, 1995.
9. Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
10. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
11. Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристъ, 1999.
12. Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
13. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
14. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
15. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
16. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
17. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
18. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
19. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
20. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
21. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
22. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.

- 23.Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
- 24.Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
- 25.Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994
- 26.Жуйриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алма-Ата, 1992.